

Győri Ítéltábla
Pf.II.20.247/2012/4.

A Győri Ítéltábla a dr. Szilvágyi Attila ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Horváth Gizella ügyvéd által képviselt alperes ellen határozat megsemmisítése iránt indított perében a Győri Törvényszék P.20.846/2011/36. számú ítélete ellen az alperes által 38. sorszám alatt előterjesztett, 40. sorszám alatt kiegészített fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 31.750. (Harmincegyezer-hétszázötven) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A Fővárosi Bíróság 2011. december 28. napján jogerőre emelkedett végzésével vette nyilvántartásba az alperes neve önálló jogi személyiségű Győr-Moson-Sopron Megyei Szervezeteként az alperest. A felperes az alperesi területi szervezet tagja.

Az alperes tagjai demokratikus jogaikat a küldötteken keresztül a területi, illetve a Kamara tekintetében országos küldöttgyűlés keretében gyakorolják. (Választási Szabályzat 3-11. pont)

A küldötté válás bonyolult, többlépcsős eljárási rendjét meghatározó Választási Szabályzat preambuluma szerint a szabályzat célja annak biztosítása, hogy a kamara tagjai választói jogaikat egységes, áttekinthető és egyszerű eljárási szabályok alapján, törvényes keretek között, demokratikus módon gyakorolhassák. (Választási Szabályzat 1. pont)

A választásokkal kapcsolatos jelölési feladatokat a területi jelölőbizottság látja el, ennek keretében összeállítja az ún. **ajánlati listát**, melynek során a Választási Szabályzat 121. pontja értelmében a kamara tagjai által a szakmai tagozatoknak megfelelően tett személyi javaslatokat figyelembe veszi. Az ajánlati lista a küldöttnek ajánlott kamarai tagok meghatározott szempont szerint rangsorolt névjegyzéke. A rangsor felállításánál a vezérlő elv az ún. **„erősorrend”**, mely alapján a Kamara szervezetrendszerén belül betöltött tisztség és tagi aktivitás függvényében négy erősorrendi csoportba sorolja a területi jelölőbizottság a küldötté választható személyeket (Választási Szabályzat 2. pont).

Az ajánlati listára a tag - személyes meghallgatást követően - a területi jelölőbizottság szavazásának eredményeként kerülhet. A területi jelölőbizottság az ajánlati listán legfeljebb az adott szakmai tagozatra a Választási Szabályzat által meghatározott megválasztható küldöttlétszám másfélszeresének megfelelő számú kamarai tag nevét tüntetheti fel (Választási Szabályzat 124-127. pont).

A fenti ajánlati listát integráló jelölőív megküldésre kerül a választási joggal rendelkező tagoknak. A jelölőív az ajánlati listán a területi jelölőbizottság által feltüntetett tagok nevén túlmenően a megválasztható küldöttlétszám másfélszeresének megfelelő számú kitöltetlen rovatot is tartalmaz. A jelölőív kitöltésével és visszaküldésével a tagok is tehetnek javaslatot a küldöttek személyére, illetve kihúzhatják a listáról a területi jelölőbizottság által a listán feltüntetett tagok nevét. (Választási Szabályzat 132. és 139. pont)

A jelölőívek beérkezését követően a területi jelölőbizottság feladata a jelölések összegzésével a küldöttjelöltek sorrendjének meghatározása, melynek eredménye a **jelölti lista**, melyre az adott szakmai tagozatra meghatározott küldötti helyek kétszeresének megfelelő számú jelölt vehető fel (Választási Szabályzat 154. pont),

A küldöttjelöltek sorrendjének meghatározásánál érvényesül az úgynevezett „**arányosított jelölési rend**” elve, mely szerint az ajánlati listán a területi jelölőbizottság által feltüntetett személy helyezése annyszor kerül egy-egy sorral lejjebb, ahányszor a jelölési joggal élő tagok számának és a listán szereplő neveknek a hányadosát elérő számú tag kihúzza az érintett jelölt nevét. (Választási Szabályzat 2. és 152. pont) Az ekként összeálló küldöttjelölti lista vonatkozásában kerül sor a tényleges szavazásra, melynek eredményét a területi választóbizottság hirdeti ki.

Iratmegőrzési kötelezettség az alperest a választás során keletkezett jegyzőkönyvek vonatkozásában hét évig terheli, míg az ajánlati lista a jelölőívek és a szavazólapok a szavazás eredményének közzétételétől számított 90. napon megsemmisítésre kerülnek.

Az alperes 2011. szeptember 17. napján küldöttgyűlési választásokat tartott. Ezt megelőzően a területi jelölőbizottság az ajánlati lista összeállítása érdekében javaslatételre hívta fel a tagjait. A 2011. augusztus 17-én felvett jelölőbizottsági jegyzőkönyv rögzítette, hogy a beérkezett ajánlatokat figyelembe véve állította össze az ajánlati listát, ezt meghaladóan azonban az ajánlások számára, személy szerinti megoszlására vonatkozó adatot nem tüntetett fel.

A fentiekben ismertetett választási rend alapján lefolytatott eljárást követően az alperes Győri Területi Választási Bizottsága 2011. szeptember 21. napján kelt 2/2011/V. (2011.09.21.) számú határozatával megállapította a küldöttválasztás eredményét.

o - o - o

A felperes keresetét a választás eredményét megállapító határozat megsemmisítése iránt 2011.10.24. napján terjesztette erő arra alapítottn, hogy az alperes területi jelölőbizottsága a

Választási Szabályzat 121. és 125. pontjaiba ütközően járt el. Egyrészt a kamarai tagok személyi javaslatait nem vette megfelelően figyelembe az ajánlati lista összeállításánál, ezáltal eljárása a Választási Szabályzat preambulumban megfogalmazott céllal is ellentétes volt, másrészt nem folytatott személyes beszélgetést a jelöltekkel. Alapvető jelentőségű, hogy mely személyek kerülnek fel a területi jelölőbizottság ajánlati listájára, így a lista összeállításával összefüggő jogsértés a választás eredményét érdemben befolyásolja.

A területi jelölőbizottság személyi összetétele is törvénysértő volt. Egy korábbi jogerős bírósági ítélet alapján megismételt választás során valamennyi tisztségviselőt újra kellett volna választani. Ehhez képest a megismételt választás során a területi küldöttgyűlés és vélhetően a bizottságok személyi összetétele változatlan maradt.

Az alperes ellenkérelme elsődlegesen - a jogképesség hiányára alapítottn - a per megszüntetésére irányult, arra hivatkozással, hogy a keresetlevél előterjesztésekor az alperes nyilvántartásba vétele még nem történt meg. Érdemben a kereset elutasítását kérte, álláspontja szerint nem önkényesen került meghatározásra a területi jelölőbizottság által az ajánlati listára kerülő személyek köre, betartotta a Választási Szabályzat 121. pontjában foglaltakat, az ajánlati listára történő felvételt megelőzően elbeszélgetésre csak azokkal kellett, hogy sor kerüljön, akiket a területi jelölőbizottság maga is alkalmasnak tartott. Megfelelő volt a jelölőbizottság összetétele, a választási bizottságok megbízatása ugyanis a Választási Szabályzat 23. pontja értelmében a közreműködésükkel megválasztott tisztségviselőket választó küldöttgyűlés befejezéséig tart.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperes Győri Területi Választási Bizottsága küldöttválasztás eredményét megállapító határozatát megsemmisítette.

Határozata indokolásában az alperes alaki védekezésével összefüggésben kifejtette, hogy miután a per során megtörtént az alperes bírósági nyilvántartásba vétele, így már nem volt helye a per megszüntetésének. A keresetet érdemében arra tekintettel találta alaposnak, hogy annak ellenére, hogy előzetes bizonyítás keretében kötelezte az alperest az ajánlati listák, a jelölőívek és a szavazólapok csatolására, a küldöttválasztás dokumentumai - a választás során keletkezett jegyzőkönyvek kivételével - a végzése kézbesítését követően megsemmisítésre kerültek, így az alperes ezen okiratok hiányában nem tudta igazolni, hogy a Választási Szabályzat 121. pontjában foglaltak megtartásával járt el.

Megállapította, hogy az „erőssorrend” és az „arányosított jelölési rend” az alperesre is vonatkozó Választási Szabályzat gyenge pontja, mely a fennálló vezetés helyzetét erősíti, s emiatt különösen fontosnak ítélte, hogy a választás végeredményét alapjaiban meghatározó ajánlati lista összeállításánál a jelölőbizottság döntése valóban ellenőrizhető és objektív szempontok alapján szülessen meg. A Választási Szabályzat 121. pontjában foglaltak megtartása a jelölőbizottsági jegyzőkönyvek csatolása, valamint a jelölőbizottság tagjainak tanúvallomása alapján sem nyert igazolást, nem volt pótolható az az információhiány, mely az elégtelen adattartalommal bíró jegyzőkönyvek és a választási iratok megsemmisítése miatt állt elő.

A Választási Szabályzat 121. és 125. pontjának megsértését olyan lényeges eljárási szabálysértésnek tekintette, amely miatt jogsértő a választás eredményét megállapító határozat is. Ugyanakkor nem osztotta a felperes álláspontját a választásban közreműködő bizottságok törvénysértő felállítása tekintetében.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen - a jogképeség hiányára alapított korábbi érvelését megismételve - elsődlegesen a per megszüntetése, érdemben pedig másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatása és a kereset elutasítása, harmadlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése iránt az alperes terjesztett elő fellebbezést.

Álláspontja szerint - az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltakkal szemben - a felperesnek kellett volna a perben bizonyítania a Választási Szabályzat 121. pontjában foglaltak alperes általi megsértését, s nem ennek ellenkezőjét az alperesnek. Az előzetes bizonyítás keretében bekért iratok többletinformációval nem szolgáltak volna, az ajánlások megőrzésére vonatkozó kötelezettség nem terheli.

A felperesi kereset - a keresetindítási határidőn belül - kizárólag a Választási Szabályzat 121. pontját jelölte meg, ezért a Választási Szabályzat 125. pontjában foglaltak megsértésére jogszerűen az elsőfokú bíróság nem alapozhatta volna az ítéletét. Elismerte ugyan, hogy az ajánlati listán szereplés minősített pozíciót biztosít az adott jelöltnek, azonban a tagok a jelölőbizottsággal azonos jelölési jogkört kaptak, hiszen az ajánlati listáról bárkit lehúzhattak. Az erőssorrend determinálja az ajánlati listát

Álláspontja szerint nem értékelte megfelelően az elsőfokú bíróság annak tényét, hogy a jelölőbizottsági ülés jegyzőkönyve a beérkezett ajánlások figyelembevételére maga is utal. Ezt tanúk vallomása is megerősítette, továbbá az is, hogy a jelölőbizottság a felperesi érdekcsoport által beküldött ajánlásokban szereplő személyeket is beemelt a listába.

Az alperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és az abból levont jogi következtetései is helytállóak. Az ítélet tábla egyetértett az elsőfokú bíróság érdemi döntésével és annak indokolásában foglaltakkal is, azok megismétlését a Pp.254.§ (3) bekezdése alapján mellőzi.

A fellebbezésben foglaltak kapcsán az ítélet tábla mindenekelőtt arra mutat rá, hogy helyesen bírálta el érdemben a keresetet az elsőfokú bíróság. A perbeli jogképeség hiánya és erre alapítottan az ítélet törvénysértő jellege szempontjából nem az eljárás megkezdésekor, hanem az ítélethozatal időpontjában fennálló helyzet releváns. Az alperes mint szervezeti egység nyilvántartásba történő bejegyzésével elhárult az ügy érdemi elbírálásának akadálya. (BH 1987.128)

Az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény 10.§ (1) bekezdése törvénysértő határozat vonatkozásában biztosítja a tag részére a bírósághoz fordulás lehetőségét. Az állandósult bírói gyakorlat értelmében a törvénysértésre hivatkozással megindított perben a döntés

érdemére is kiható szabálysértés formát ölthet jogszabályi, alapszabályi rendelkezés vagy egyéb belső szabály megsértésében egyaránt. (BH 2009.338)

A jogvita központi kérdése az, hogy az elsőfokú bíróság helyesen határozta-e meg a Pp.3.§ (3) bekezdése alapján azt, hogy kit terhel a perben a bizonyítási kötelezettség a Választási Szabályzat 121. pontjában foglaltak megtartása tekintetében, továbbá a Pp.206.§-a alapján helyesen mérlegelte-e a rendelkezésre álló bizonyítékokat, s a döntés érdemére is kihatóan túlterjeszkedett-e a kereseti kérelmen, valamint - anyagi jogi szempontból - az, hogy helytálló-e az alperes érvelése a tekintetben, hogy a választási rendszerbe beépített ellensúlyok következtében a tagok garanciális jogai nem csorbulnak annak függvényében, hogy milyen tartalommal állítja össze a területi jelölőbizottság az ajánlati listát

Az ítéletábra egyetértett azzal, hogy az elsőfokú bíróság az alperes terhére értékelte azt, hogy nem tudta sikerrel bizonyítani, hogy a Választási Szabályzat 121. pontjában foglalt rendelkezések a választások során megtartásra kerültek. A felperes ugyanis a korábban is csupán az alperes rendelkezésére álló iratok megsemmisítését követően éppen az alperes eljárása miatt nem volt abban a helyzetben, hogy igazolni tudja azt, hogy hány tag, s milyen tartalommal tett javaslatot az ajánlati listára kerülők személyére vonatkozóan. Az eredetileg a főszabálynak megfelelően kiosztott bizonyítási tehertől alappal tért el az elsőfokú bíróság, amikor kiderült, hogy az előzetes bizonyítást elrendelő végzés kézbesítése ellenére az alperes az iratokat megsemmisítette. (14. sorszám alatti jegyzőkönyv). Az alperes az iratok megőrzésére és az iratok megsemmisítésére vonatkozó saját belső szabályaira alappal nem hivatkozhat oly módon, mely a fentiek szerint szükségképpen rá háruló bizonyítási teher, illetve a bizonyítás sikertelensége következményei alól mentesítené.

A keresettel érintett ajánlati listára vonatkozó tagi javaslatok megőrzésére, illetve megsemmisítésére vonatkozó rendelkezést az alperesre vonatkozó szabályzat valóban nem tartalmaz. Azt követően, hogy a perindítás tényéről az alperes tudomást szerzett - az elsőfokú bíróság előzetes bizonyítást elrendelő végzésének tartalmától függetlenül - a bizonyítékok megsemmisítése nem volt összeegyeztethető sem a Ptk. elvárhatóságra, sem a Pp. jóhiszemű pervitelre vonatkozó alapelvi követelményeivel. A választással kapcsolatos iratok megsemmisítése esetén az alperes akkor járt volna el helyesen, ha a jegyzőkönyveit - melyek 7 évig megőrzendőek - olyan részletezettséggel és tartalommal állítja össze, mely alapján az előzményi iratok hiányában utólag is kontrollálható marad az, hogy eljárása megfelelő volt-e a Választási Szabályzat rendelkezéseinek. Önmagában annak jegyzőkönyvben történő rögzítése, hogy a tagi ajánlások figyelembevételével állította össze a bizottság az ajánlati listát, e szempontoknak - az alapiratok megsemmisítése esetén - nem felel meg, nem teszi lehetővé, hogy az eljárás törvényessége utólagosan ellenőrizhető maradjon. Erre és a jegyzőkönyvben foglalt megállapítással ellentétes tanúvallomásokra figyelemmel nem volt iratellenes az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás. Az, hogy az alperes által „felperesi érdekcsoportnak” titulált tagok által benyújtott javaslatban szereplő személyekből is kerültek fel az ajánlati listára, önmagában a tagi ajánlások megfelelő figyelembevételét nem bizonyítja.

Az erőssorrend alkalmazása önmagában nem írja felül azt, hogy jelentősége van annak is, hogy a tagság milyen arányban és mely személyek ajánlati listára való felvételére tesz javaslatot. A javaslat ténye befolyásolhatja a listára kerülés lehetőségét, míg a javaslatok száma az erőssorrendi csoporton belüli rangsort is. Ellenkező értelmezés mellett a Választási Szabályzat 121. pontja a Választási Szabályzat céljával ellentétesen nem biztosítaná a tagok választói jogának demokratikus gyakorlását.

Helytállóan mutatott rá arra is az elsőfokú bíróság, hogy az alperes Választási Szabályzatának - jelen perben nem vitatható - „gyenge pontjai”, az „erőssorrend” és az „arányosított jelölési rend” miatt különös jelentősége van az ajánlati lista összeállításánál a tagi javaslatok figyelembevételének. Az ajánlati listára kerülés ugyanis egy igen erős pozíciót biztosít a listán szereplő jelöltnek melyet utóbb éppen az arányosított jelölési rend folytán a tagság jelölése már korlátozott mértékben tud csak befolyásolni. Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy ma már a fentiek következtében nem ellenőrizhető, hogy milyen szempontok szerint kerültek egyes tagok az ajánlati listára („erős pozícióba”), s nem tudta sikerrel bizonyítani a perben az alperes, hogy a tagi ajánlásokat az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtett szempontoknak megfelelően, azaz valóban érdemben vette figyelembe. Ennek hiányában a határozat sérti az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény 6.§-a szerinti, a keresetlevélben is felhívott Választási Szabályzat preambuluma (1. pont) által is deklarált demokratikus működés elvét, a tagság jogainak érvényesülését, illetve ezen elvek érvényre jutását biztosítani hivatott 121. pontban foglaltak teljesülését.

Nem helytálló alperes azon hivatkozása, hogy az elsőfokú bíróság a Választási Szabályzat 125. pontjában foglaltak vizsgálata során túlterjeszkedett a kereseti kérelmen, ugyanis a határozat megtámadására nyitva álló törvényes határidőn belül előterjesztett keresetlevél szövegszerűen is megjelöli és idézi a Választási Szabályzat 125. pontját.

A fentiek alapján helyesen és helytálló indokolással állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a per tárgyát képező határozat az alperesi Választási Szabályzatba ütköző, s ezért annak megsemmisítése indokolt, emiatt az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.254.§ (3) bekezdése alapján - annak helyes indokaira tekintettel - hagyta helyben.

Az alperes fellebbezése alaptalannak bizonyult, ezért a másodfokú bíróság a Pp.239.§-a folytán alkalmazandó Pp.78.§ (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperes oldalán felmerült ügyvédi munkadíjban megtestesülő másodfokú költség megfizetésére, melynek mértékét a 32/2003. (08.22.) IM rendelet 3.§ (3), (5) és (6) bekezdése alapján állapította meg.

G y ő r , 2013. május 15.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

A kiadmány hitelül
kiadó:

Dr. Mészáros Zsolt sk.
előadó bíró

Dr. Ferenczy Tamás sk.
bíró

